

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

เจตคติของเกษตรกรที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ในรูปแบบอุทยานแห่งชาติ : กรณีศึกษาบ้านโล๊ะป่าหาญ จังหวัดเชียงใหม่
FARMERS' ATTITUDE TOWARDS FOREST RESOURCES CONSERVATION
IN NATIONAL PARK FORM : A CASE STUDY OF BAN LO-PA-HAN, CHIANGMAI,
THAILAND

โดย

นายโชคก จรุงคนธ์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการเกษตรและป่าไม้)

พ.ศ. 2539

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : เจตคติของเกษตรกรที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในรูปแบบอุทยานแห่งชาติ : กรณีศึกษาบ้านโล๊ะป่าหาญ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย : นายโชค จรุงคนธ์

ชื่อปริญญา

สาขาวิชา

(อาจารย์ ดร. วีรศักดิ์ ปรกติ)

...../...../.....

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในรูปแบบอุทยานแห่งชาติที่บ้านโล๊ะป่าหาญ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในทรรศนะของเกษตรกร ตลอดจนข้อเสนอแนะของเกษตรกร ผู้ให้ข้อมูลคือประชากรทั้งหมดของคณะกรรมการหมู่บ้านและหัวหน้าครอบครัว ซึ่งเป็นเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในบ้านโล๊ะป่าหาญ จำนวนทั้งสิ้น 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเพื่อการสัมภาษณ์ (Interview Schedule) ที่ผ่านการทดสอบความตรง ความเที่ยง และความเป็นปรนัยแล้ว การรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการระหว่างเดือน ตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538 แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC⁺) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ของผู้ให้ข้อมูลผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 50 ปี และได้แต่งงานแล้ว มีการศึกษาในระดับภาคบังคับเป็นส่วนใหญ่ ในการดำรงชีวิตของผู้ให้ข้อมูล ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ยประมาณ 10 ไร่ และส่วนมากจะมีพื้นที่อยู่ระหว่าง 1-5 ไร่มากที่สุด มีรายได้เฉลี่ยจากการขายพืชตลอดปี พ.ศ. 2537 17,028.82 บาท

รายได้เฉลี่ยจากการเลี้ยงสัตว์ 11,561.90 บาท และรายได้จากแหล่งอื่นโดยเฉลี่ย 25,038.56 บาท ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อพยพมาจากแหล่งอื่น ในแต่ละครอบครัวมีบุตรชาย โดยเฉลี่ย 1 คน บุตรหญิง 1 คน และมีญาติอาศัยอยู่ด้วยมีจำนวนน้อยมาก เกือบทั้งหมด นับถือศาสนาพุทธ มีเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตรที่ใช้งานส่วนใหญ่จะมีรถตัดหญ้า รถไถเดินตาม และมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการคมนาคมซึ่ง ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถจักรยาน

2. เจตคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในรูปแบบอุทยานแห่งชาตินั้น ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมแล้ว เจตคติของเกษตรกรที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นไปตามความคาดหวัง และระดับเจตคติของเกษตรกรที่เป็นสถานภาพส่วนบุคคล ซึ่ง ได้แก่ เพศ ระดับอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ และระดับรายได้ของเกษตรกรบ้านโละป่าหาญนั้น ไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างทางเจตคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในรูปแบบอุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในทรรศนะของเกษตรกรที่มีผลต่อการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ : เกษตรกรระบุว่า เกษตรกรไม่สามารถเข้าไปทำมาหากินในเขตป่าได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากกฎหมายห้ามยึดถือครอบครองที่ดินป่าไม้ เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การประกอบอาชีพหลัก อาชีพเสริม และไม่ทราบถึงการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างถูกต้อง ในส่วนของแนวทางแก้ไข ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้น เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานของรัฐได้ยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือเกษตรกรในการดำรงชีวิตประจำวันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องป่าไม้ ที่ดิน น้ำและสัตว์เลี้ยง โดยเกษตรกรยังมีความพร้อมและยินดีที่จะให้ความร่วมมือกับทางราชการช่วยกันอนุรักษ์และดูแลรักษาป่า จัดให้มีป่าชุมชนและให้ทางราชการปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้แก่เกษตรกรด้วย ส่วนการใช้ประโยชน์จากป่าที่ยังไม่ถูกต้องและเกิดประโยชน์นั้น เกษตรกรต้องการให้มีการประกอบอาชีพที่เกิดเป็นรายได้เสริม โดยขอให้ทางราชการพิจารณาจัดหาอาชีพเสริมอื่น ๆ นำเข้าไปให้เกษตรกรในหมู่บ้านได้มีงานทำ และมีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการที่เกษตรกรมีความต้องการที่จะเข้าไปใช้ประโยชน์ในเขตป่าอย่างไม่ถูกต้อง ได้อีกทางหนึ่งด้วย

ABSTRACT

Title: Farmers' Attitude Towards Forest Resources Conservation
in National Park Form : A Case Study of Ban Lo-Pa-Han,
Chiangmai, Thailand

By: Chodok Charungkhon

Degree: Master of Science
(Agriculture and Forestry Administration)

Major Field: Agriculture and Forestry Administration

Chairman, Special Problem Advisory Board:.....

Weerasak Prokati
(Dr. Weerasak Prokati)

25th November 1996

The objectives of this research were to study farmers' attitude towards forest resources conservation in National Park and problems affecting of forest resources management and conservation in farmers' point of view and suggestion at Ban Lo-Pa-Han. The population of the study were 120 farmers, who village committee and/or family leaders in Ban Lo-Pa-Han. data were collected by means of pre-tested structured interview during October to November, 1995 and analyzed by SPSS/PC⁺ program. The findings are as follows:

1. Most of the respondents were married male with average age of 50 years old. They had completed compulsory education and willholding average agriculture land of 10 rai. most of them had 1-5 rai with average income from plant in 1994 of 17,028 baht, and 11,561 baht from animal. Income from

other source was 25,038 baht per year. Most of them migrated from other location. They had average number of one son, and one daughter per family and were Buddhist

2. The farmers' attitude towards forest resources conservation in National Park Form was at a very good level expected. The attitude scores were not different due to sex, age groups, marital status, educational level, nor level of income.

3. The farmers perceived lacking of knowledge to manage conserve and utilize forest resource properly and no right to occupy forest land were their problems. They indicated needs for assistance in prevision of agricultural land and water resources. They were willing to cooperate with governmental agency in community forest establishment and forest conservation and recommended that the governmental officers should arrange for supplement source of work and income for the farmers in village.